

21 april - 11 juli
programmabijlage

2020

Klavier-Festival Ruhr

Voorwoord van de intendant

Wat een feest! Met de 250e verjaardag van Ludwig van Beethoven eert de muziekwereld een van de ware titanen van de pianomuziek. Voor veel pianisten blijft zijn werk een levenslange artistieke uitdaging. En wij, als 's werelds grootste piano-evenement, gaan de uitdaging aan om alles wat Beethoven heeft voltooid voor piano tijdens het Klavier-Festival Ruhr 2020 tot klinken te brengen.

Prof Franz Xaver Ohnesorg

PETER WIELER

Alle werken voor twee en vier handen, ook de werken zonder opusnummers. Dus alle pianosonates, alle concerten voor piano en orkest, alle variatiecycli, bagatellen en overige werken. Zelfs alle negen symfonieën in de piano-versie van Franz Liszt zult u kunnen horen tijdens het Klavier-Festival Ruhr 2020. Dompel uzelf onder in de wereld van een van de grootste genieën uit de muziek-geschiedenis!

We presenteren in acht recitals de volledige 32 piano-sonates op historische fortepiano's – voor deze buitengewone serie hebben we met Kit Armstrong, Kristian Bezuidenhout, Ronald Brautigam, Jos van Immerseel en Andreas Staier, wereldwijd toonaangevende specialisten op historische klavierinstrumenten, kunnen engageren. Natuurlijk kun u diverse sonates ook in tal van concerten op moderne vleugels beluisteren. Hier worden interessante vergelijkingen mogelijk. Zo zal de laatste Sonate nr. 32 op. 111 maar liefst acht maal klinkt – o.a. gespeeld door legendarische pianisten als Daniel Barenboim, Maria João Pires, Sir András Schiff en Elisabeth Leonskaja. Natuurlijk staan ook de Diabelli Variaties op het programma, niet alleen in ons openingsconcert met Dame Mitsuko Uchida, maar bovendien ook gespeeld door Olli Mustonen en Rudolf Buchbinder. De laatste combineert ze met nieuw gecomponeerde variaties op het bekende walsmotief van Anton Diabelli, die het Klavier-Festival Ruhr in samenwerking met verschillende partners aan twaalf toonaangevende componisten van onze tijd in opdracht heeft gegeven.

U kunt zich verheugen op alle werken voor piano en orkest van Beethoven: zijn vijf pianoconcerten, uitgevoerd door de jonge Jan Lisiecki met het Chamber Orchestra of Europe. Verder het nulde pianoconcert WoO 4 in een arrangement voor piano en blaaskwintet met Markus Becker en het Ma'alot Quintet, en tenslotte het oorspronkelijk als slotdeel van het 2e pianoconcert gecomponeerde Rondo voor piano en orkest WoO 6 en het pianoconcert naar het vioolconcerto op. 61, beide laatsten gespeeld door Gerhard Oppitz en de Bochumer Symphoniker. Natuurlijk zal de Koorfantasie, uitgevoerd door Igor Levit met het WDR Symphony Orchestra en

het Rundfunkchor Köln, niet ontbreken. In kamermuziekversies klinken het Tripel Concert op. 56 gespeeld door Gidon Kremer, met cellist Giedré Dirvanauskaitė en Georgijs Osokins aan de piano en het 5e pianoconcert, gespeeld door Mona Asuka met het Goldmund Quartet en contrabassist Wies de Boevé.

Een heel bijzonder hoogtepunt van het festivalprogramma van dit jaar vormt de cyclische uitvoering van alle negen symfonieën in de fascinerende pianotranscripties van Franz Liszt in vijf concerten gedurende twee dagen met zes pianisten in het Nieuwe Auditorium van de Folkwang Universiteit in Essen. Let u hierbij, net als bij de andere concertseries, ook op onze speciale abonnementsaanbiedingen!

Ook de kamermuziek van Beethoven vergeten we niet: zijn complete violosonates waren al te beluisteren tijdens het festival van vorig jaar met Frank Peter Zimmermann en Martin Helmchen. Nu worden enkele van deze meesterwerken uitgevoerd door Anne-Sophie Mutter en Lambert Orkis en door de jonge

Koreaanse Bomsori Kim met Rafał Blechacz. Een trio-avond met Lambert Orkis en twee aanstormende talenten Mohamed Hiber en Lionel Martin, evenals het concert van Markus Becker en het Ma'alot Quintet maken het kamermuziekaanbod compleet. Het gevarieerde en vaak onderschatte liederoeuvre van Beethoven wordt gepresenteerd in twee prachtige concerten van Matthias Goerne en Jan Lisiecki, evenals van Benjamin Appl en Graham Johnson.

Maar natuurlijk zullen we ook dit jaar recht doen aan andere grote componisten: Lang Lang keert al in maart terug met de prachtige Goldberg-varianties van Johann Sebastian Bach. Dit concert in het historische stadhuis in Wuppertal is al uitverkocht na ons aanbod voor vroegboekers. Wanneer u zich echter registreert op de wachtlijst op onze website dan kunnen wij vaak nog kort voor het concert uw wensen in vervulling kunnen laten gaan! In de concerten van Arcadi Volodos en Evgeny Kissin, die we de Prijs van het Ruhr 2020 Pianofestival zullen toekennen, ontmoet u de grote Beethoven-bewonderaar Franz Liszt.

Dr Rolf Martin Schmitz, de beschermheer van 2019 draagt het stokje over aan Erich Staake, onder toezicht oog van de intendant Prof. Franz Xaver Ohnesorg (2020).

Groet van de beschermheer

Geachte concertbezoekers, beste muziekliefhebbers,

De economische verandering in het Ruhrgebied – wij hebben ons daartoe verbonden als leden van de Initiativkreis Ruhr – behoeven culturele en politieke continuïteit, anders drijft de samenleving langs de Rijn en het Ruhrgebied uiteen.

Wie structuren wil veranderen, moet mensen meenemen en perspectief geven. In de afgelopen drie decennia is het Klavier-Festival Ruhr een vaste waarde geworden in de structurele transformatie van het Ruhrgebied, als belangrijke culturele project dat sinds de moderatoren Alfred Herrhausen en Rudolf von Bennigsen-Foerder als vanzelfsprekend tot de projectportfolio van de Initiativkreis Ruhr behoort. Naast 30 jaar succesvolle economische transformatie is “ons” Pianofestival, met jaarlijks meer dan 50.000 bezoekers, ook uitgegroeid tot een wereldwijd gerespecteerd evenement.

Het is een goed voorbeeld van doorzettingsvermogen, experimenteervreugde en de wil om succesvol te zijn. Toen het Klavier-Festival Ruhr werd opgericht, was de nu trotse UNESCO-werelderfgoed locatie Zollverein nog een afgedankte mijn; de Bochumer Philharmoniker hadden nog geen thuis en Duisburg-Rheinhausen was een symbool van de teloorgang van de staalindustrie. Bewust transformeren doet ambities ontwakken. Vandaag is Rheinhausen de thuisbasis van “logport 1”. Het voormalige Havenbedrijf van Duisburg heeft zich ontwikkeld tot centrum van Europese logistiek. Met hetzelfde momentum ontwikkelen we nu, samen met internationale partners, de haven van Duisburg tot handelscentrum tussen China en Europa. Daarbij is Klavier-Festival Ruhr een graag geziene partner. Op de succesvolle routes van internationale handel heeft cultuur, met name muziekcultuur, altijd als bruggenbouwer gewerkt tussen mensen en volkeren. In de toekomst kan en moet dit opnieuw gebeuren tussen Azië en Europa. Wij bij Duisport willen nu ook initiatieven ondersteunen via het Pianofestival, die meer diepgaande culturele ontmoetingen langs het 12.000 kilometer lange traject mogelijk maken. Meer culturele gemeenschapszin maken onderwijs en persoonlijke ontwikkeling op voet van gelijkheid mogelijk.

Thuis zijn we daar al mee begonnen. Het succesvolle educatieprogramma met zijn verschillende projecten, vooral “hier” in Duisburg, maakt dit in het bijzonder zichtbaar. Of het nu gaat om inclusieve dansprojecten, creatief omgaan met muziekinstrumenten, vroegschoolse muzikale opvoeding of de langdurige ondersteuning van kansarme kinderen en adolescenten: samen musiceeren verbindt. Vooral jonge mensen met een migratieachtergrond, voor wie de Duitse taal niet de moedertaal is, leren zo op nieuwe

manieren te communiceren. Ons Klavier-Festival Ruhr brengt met het Education-Project kinderen en jongeren uit alle windstreken in Duisburg en Bochum samen. En niet alleen bij ons! Inmiddels biedt het Ruhr-pianofestival ook in Bochum, Dorsten, Essen, Gladbeck en Marl deze structurele educatie. Daarnaast biedt het festival een schat aan informatie en educatief materiaal op www.klaverfestival.de/education en www.exploretthescore.org om deze zeer innovatieve onderwijsprojecten verder te verspreiden. Het Ruhr Piano Festival leeft dankzij de inzet en de betrokkenheid van zeer velen die hun ideeën en talenten op vele niveaus inbrengen. Als toonaangevend cultureel project van de Initiativkreis Ruhr doet het festival zeer bewust uitsluitend beroep op private middelen. Mijn dank gaat daarom uit naar alle sponsors, partners, vrienden en begunstigers die deze buitengewone evenementenreeks mogelijk maken; vooral natuurlijk professor Franz-Xaver Ohnesorg en zijn sterke team: ze hebben wederom een hoogst belangwekkend programma samengesteld. Ik ben blij dat ik dit jaar beschermheer van dit cruciale project in onze regio mag zijn, en dat de Duisburger Hafen AG het Klavier-Festival Ruhr 2020 ondersteunt als hoofdsponsor. Als centrum voor Europese logistiek staan we ook voor betrouwbare verbinding en een hechte samenwerking – in Duisburg en over de hele wereld. Beste muziekliefhebbers, ik wens u en ons allen een buitengewoon inspirerend 32e Klavier-Festival Ruhr en we kijken uit naar heel bijzondere muzikale belevenissen.

Erich Staake
CEO Duisport & persoonlijk lid van Initiativkreis Ruhr

Beschermheer Erich Staake

En natuurlijk lonkt de JazzLine dit jaar weer met spannende concerten: Till Brönner eert de 80-jarige Bob James, een levende jazz-legende. Hiromi keert eindelijk terug, Monty Alexander is na lange tijd weer terug en Fred Hersch presenteert zichzelf met zijn trio na zijn veelgeprezen debuut in 2019. Chilly Gonzales, onze winnaar in 2019 Michel Camilo, stipendiaat A Bu en het Dieter Ilg Trio maken het jazzprogramma van dit festivaljaar compleet.

Drie keer dit jaar krijgt u de kans om de resultaten van ons bekroonde educatieprogramma te beleven in presentaties in Bochum en Duisburg. Het inclusieve en integrerende werk op scholen in Duisburg-Marxloh en meer recent ook in Bochum-Gerthe, biedt de leerlingen van alle schooltypen en alle leeftijden in het gezamenlijke choreografische werk, niet alleen taalkundige en muzikale ondersteuning, maar laat ze ook kennismaken met samenwerking en wederzijds vertrouwen. Voor ons een zeer belangrijk element, dat we in 2020 in meer dan duizend workshops op de scholen uitdragen. Het werk met de allerkleinsten werd vorig

jaar verder uitgebreid: momenteel bezoeken ongeveer 350 kinderen de Little Piano School en de Piano Garden, die we aanbieden op de Folkwang Universiteit voor muziek en podiumkunsten en op 19 kinderdagverblijven in Dorsten, Essen, Gladbeck en Marl.

Al deze activiteiten, het educatieve programma en het hele piano-festival, worden volledig uit private middelen gefinancierd. We zijn grote dank verschuldigd aan onze algemene sponsor, het Initiativkreis Ruhr. Al drie decennia mogen we het culturele hoofdproject van deze organisatie zijn. Verder onze hoofdsponsor Duisport, veel sponsors en partnerstichtingen met groot verantwoordelijkheidsbesef, talloze muziekliefhebbers, de leden van onze Jubilee Circle en onze vereniging van vrienden en donateurs, ik dank u allen zeer hartelijk voor uw onbaatzuchtige inzet!

Samen met onze beschermheer Erich Staake van dit jaar wens ik U veel inspirerende muzikale ervaringen op het Klavier-Festival Ruhr 2020!

Track & Trace

Hier vind u alle concerten van het festival. Kijkt u op de website: www.klavierfestival.de voor gedetailleerde informatie. Met de uitgebreide zoekfuncties kunt u gemakkelijk uw favoriete pianist of componist vinden. Het programmaboek is te bestellen via info@klavierfestival.de of via het contactformulier op de website. Kaarten bestelt u eveneens via de website.

Maart

09 **Wuppertal** | Lang Lang

April

- 21 **Essen** | Openingsconcert Mitsuko Uchida
- 22 **Mülheim an der Ruhr** | Arcadi Volodos
- 23 **Wuppertal** | Gidon Kremer (Viool) | Georgijs Osokins | Giedre Dirvanauskaitė (Cello)
- 24 **Bochum** | Yaara Tal & Andreas Groethuysen
- 25 **Dortmund** | Janina Fialkowska
- 26 **Duisburg** | Mona Asuka | Goldmund Quartett | Dominik Wagner (Kontrabas)
- 27 **Gelsenkirchen** | JazzLine Fred Hersch Trio
- 28 **Essen** | JazzLine Monty Alexander Trio
- 29 **Essen** | Ivo Pogorelich
- 30 **Duisburg** | Khatia Buniatishvili

Mei

- 04 **Münster** | Denis Kozhukhin
- 05 **Düsseldorf** | Jan Lisiecki | Matthias Goerne (Bariton)
- 06 **Essen** | JazzLine Till Brönner meets Bob James
- 07 **Mülheim an der Ruhr** | Víkingur Ólafsson
- 08 **Wuppertal** | JazzLine Michel Camilo
- 10 **Bochum** | Gerhard Oppitz | Bochumer Symphoniker | Steven Sloane
- 11 **Bottrop** | Fortepiano I Kristian Bezuidenhout
- 12 **Bottrop** | Fortepiano II Kristian Bezuidenhout
- 13 **Duisburg** | Education-Project met Fabian Müller, Lorenzo Soulès
- 14 **Hagen-Hohenlimburg** | Fortepiano Olga Pashchenko
- 15 **Moers** | Lika Bibileishvili
- 16 **Essen-Werden** | Fortepiano III Ronald Brautigam
- 17 **Hamm** | Fortepiano IV Ronald Brautigam
- 18 **Oberhausen** | JazzLine Mein Beethoven | Dieter Ilg Trio

Dame Mitsuko Uchida

MARK WOHLRAB

- 19 **Essen** | Jazzline Chilly Gonzales | Olga Scheps
- 20 **Essen** | Beethoven Liszt De Symfonieën Alexander Ullman, Roman Rabinovich
- 21 **Essen** | Beethoven Liszt De Symfonieën Victoria Vassilenko, Louis Lortie, Claire Huangci, Roman Rabinovich, Joseph Moog
- 24 **Rheda-Wiedenbrück** | Elena Bashkirova
- 26 **Münster** | Markus Becker, Ma'alot Quintett
- 27 **Bochum** | Isata Kanneh-Mason
- 28 **Wuppertal** | Maria João Pires

Juni

- 03 **Hagen** | Michael Korstick
- 04 **Bochum** | Rudolf Buchbinder Diabelli 2020
- 05 **Düsseldorf** | Bomsori Kim (Viool) | Rafal Blechacz
- 06 **Essen** | Fortepiano V Andreas Staier
- 06 **Essen** | Quartett der Schallplattenkritiker
- 07 **Schwelm** | Fortepiano VI Jos van Immerseel
- 08 **Dortmund** | Jan Lisiecki & Chamber Orchestra of Europe
- 09 **Essen** | Jan Lisiecki & Chamber Orchestra of Europe
- 10 **Hünxe** | Anika Vavic
- 11 **Essen-Werden** | Alexandre Kantorow
- 13 **Essen-Werden** | Inga Fiolia
- 15 **Duisburg** | Juliane Banse (Sopraan) Alexander Krichel | István Simon (dans) | Andreas Heise (Choreographie)
- 16 **Mülheim an der Ruhr** | Pierre-Laurent Aimard
- 18 **Essen-Werden** | Masterclass met Lambert Orkis
- 18 **Dortmund** | Igor Levit | WDR Sinfonieorchester Köln | WDR Rundfunkchor Köln | Cristian Macelaru (Dirigent)
- 19 **Essen-Werden** | Masterclass met Lambert Orkis
- 19 **Hagen** | JazzLine A Bu
- 20 **Essen-Werden** | Masterclass met Lambert Orkis
- 20 **Schwelm** | Heidrun Holtmann

- 21 **Essen-Werden** | Lambert Orkis | Mohamed Hiber (Viool) | Lionel Martin (Cello)
- 22 **Essen** | Anne-Sophie Mutter (Viool) & Lambert Orkis
- 23 **Duisburg** | ZusammenSpiel – Education-Project
- 24 **Bochum** | Anneliese | Nicola Benedetti (Viool) & Jean-Yves Thibaudet
- 25 **Duisburg** | Olli Mustonen
- 26 **Düsseldorf** | Alexandra Dovgan
- 27 **Essen** | KlavierMarathon Die Nacht der Industriekultur
- 27 **Hattingen** | JazzLine Die Nacht der Industriekultur
- 28 **Essen** | Alfred Brendel (lezing) | Fabian Müller
- 29 **Herten** | Kit Armstrong
- 30 **Herten** | Fortepiano VIII Kit Armstrong

Juli

- 01 **Essen** | Sir András Schiff
- 02 **Rheinberg** | Konrad Beikircher | Danae & Kiveli Dörken
- 03 **Essen-Werden** | Graham Johnson | Benjamin Appl (Bariton)
- 05 **Essen** | JazzLine Horomi
- 06 **Düsseldorf** | Elisabeth Leonskaja
- 09 **Holzwickede** | Anna Zassimova
- 10 **Herne** | Martin Stadtfeld
- 11 **Duisburg** | Evgeny Kissin | Duisburger Philharmoniker | Andris Poga Abschlusskonzert

December

- 13 **Hünxe** | Mariam Batsashvili Kerstconcert

Januari 2021

- 20 **Duisburg** | Evgeny Kissin | hr-Sinfonieorchester Frankfurt | Alain Altinoglu Nieuwjaarsconcert

Kristian-Bezuidenhout

MARCO BORGREVE

Beethoven compleet

Heidrun Holtmann

BETTINA STÖSS

Olli Mustonen

HEKKI TUULI

Het Klavier-Festival Ruhr kan een gigant als Beethoven natuurlijk niet negeren, vooral met zo'n jubileum: in een overvloed aan concerten op verschillende locaties tussen de Rijn en het Ruhrgebied, kinken al zijn werken voor piano twee of vier handen. Ze worden gepresenteerd door een indrukwekkend gezelschap, sterren uit de klassieke wereld en veelbelovende debutanten.

Veel van de werken zullen meerdere keren in het festivalprogramma verschijnen, vooral fascinerend voor de kenners. Last but not least, de Diabelli-varianties, die te horen zijn tijdens het openingsconcert met Mitsuko Uchida op 21 april om 20.00 uur in de Philharmonie Essen. En in een interessante compilatie van historische en hedendaagse varianties op het bekende walsthema, gespeeld door Rudolf Buchbinder op 4 juni in Bochum. De Fin Olli Mustonen, bekend om zijn vaak ongebruikelijke interpretaties, plaatst op zijn beurt Beethovens op. 120 in de context van andere variatiecycli van de meester, waaronder de varianties Rule Britannia en de God Save the King, te horen op 25 juni in Duisburg.

In een van zijn nu zeldzaam geworden optredens maakt de Kroaat Ivo Pogorelich op 29 april in Essen een start met de pianosonates. Zijn interpretatie van de Sonate op. 22, ingebed in een programma met werken van Bach, Chopin en Ravel, wordt een dag later (op 30 april) gevolgd door Khatia Buniatishvili. Tijdens haar optreden in de Mercatorhalle in Duisburg presenteert ze twee sonates: Mondschein en Appassionata. De Mondschein speelt ook Denis Kozhukhin op 4 mei in Münster, naast een selectie van Mendelssohns Lieder ohne Worte en de Lyrische Stücke van Grieg bevat, evenals het weelderige muzikale doemvisioen van La Valse van Maurice Ravel.

Een maand later, op 3 juni in het ARCADEON in Hagen, duikt de pianist Michael Korstick, die bekend werd als “Doktor Beethoven”, volledig onder in de late klankwereld van de jubileumcomponist: zijn interpretatie van de Sonate op. 109 wordt omlijst door andere solowerken van Beethoven evenals de 24 Preludes op. 38 van Dmitri Kabalewski. Tot op zekere hoogte biedt de pianiste Inga Fiolia een

‘best of’ van de sonates onder het motto ‘Beethoven reloaded’ in Haus Fuhr in Essen-Werden.

Pierre-Laurent Aimard maakt deel uit van de reguliere pianistenploeg van het pianofestival. Dit jaar plaatst hij Beethovens Appassionata en de vroege, grote Sonate op. 10 nr. 3 in een spannende context met Schönbergs pianostukken op. 23 en het Klavierstück IX van Karlheinz Stockhausen, op 16 juni in het stadhuis in Mülheim an der Ruhr. De laatste drie sonates heeft Heidrun Holtmann op haar programma op 20 juni in Schwelm. Behalve andere kleinere stukken is Beethovens misschien wel populairste piano-compositie ook te horen: Für Elise. De “Grande Sonate” Pathétique, opus 13, is nauwelijks minder populair en zal te horen zijn door de net 13-jarige Russische pianiste Alexandra Dovgan op 26 juni in het Kunstpalast van Düsseldorf, samen met Schuberts Sonate D. 664 en werken van Rachmaninov en Chopin.

András Schiff opent de laatste maand van het festival op 1 juli in de Philharmonie in Essen, waar hij in de eerste helft van het concert werken presenteert van Johann Sebastian Bach met na de pauze drie Beethoven-sonates, Sturm, Les Adieux en de Sonata op. 111. Een paar dagen later, op 6 juli in het Kunstpalast van Düsseldorf, is Elisabeth Leonskaja ook te horen met de laatste drie sonates. Martin Stadtfeld sluit de ronde sonates af op 10 juli in het Cultureel Centrum van Herne, ook met op. 111 en de Appassionata. Zijn programma wordt besloten met het Capriccio “Die Wut über den verlorenen Groschen” en een eigen “Fantasie über ein Skizzenblatt Beethovens”.

Naast de sonates staan natuurlijk ook de andere pianowerken van Beethoven in de spotlight. waaronder tijdens het vierhandige concert van het duo Yaara Tal & Andreas Groethuysen, die een arrangement van Beethovens Großer Fuge combineren met werken van Schubert, Schumann en Reinhard Febel, dit alles op 24 april in Bochum. Anika Varvić is ook te horen in een bijzondere ambiance, in Wasserschloss Gartrop in Hünxe met de Eroica Variaties en de Bagatellen op. 33. Met een humoristische avond met Konrad Beikircher op 2 juli in het stadhuis van Rheinberg gaat het festival langzaam ten einde. Voor zijn cabaretprogramma rondom Beethoven wordt hij vergezeld door de zussen Danae en Kiveli Doerken.

STEPHAN SCHWARZ-PETERS

Michael Korstick

MARION KOELL

Alexandra Dovgan

OSCAR TURSUNOV

De negen symfonieën voor twee handen

Al op jonge leeftijd arrangeerde Franz Liszt alle negen symfonieën van zijn grote idool Ludwig van Beethoven voor piano. Niet in de eerste plaats om bij zijn optredens in heel Europa te schitteren als een begaafde virtuoos, maar om de muziek, die op dat moment niet zo populair was, bekend te maken.

Zelfs als je de keuze hebt uit talloze opnames van wat waarschijnlijk de belangrijkste symfoniecyclus in de menselijke geschiedenis is, hebben de transcripties van Liszt niets van hun charme verloren, die aan de ene kant de mogelijkheden van het orkest op de piano op een fantasierijke manier vertegenwoordigen, maar aan de andere kant de pianisten ook veel geven.

Het Ruhr-pianofestival weet ook dat een Beethoven-jubileum nauwelijks kan worden gevierd zonder de symfonieën. De Liszt-transcripties zijn daarom in chronologische volgorde aan het programma toegevoegd. Hun uitvoering is verdeeld over vier concerten op twee opeenvolgende dagen of avonden door zes bekende pianisten.

De jonge Brit Alexander Ullman begint met de 1e symfonie op 20 mei om 19.00 uur, gevolgd door de 2e symfonie in hetzelfde concert. Hier zit de Israëlische pianist Roman Rabinovich aan de vleugel, die net zoals Alexander Ullman werd opgeleid aan het

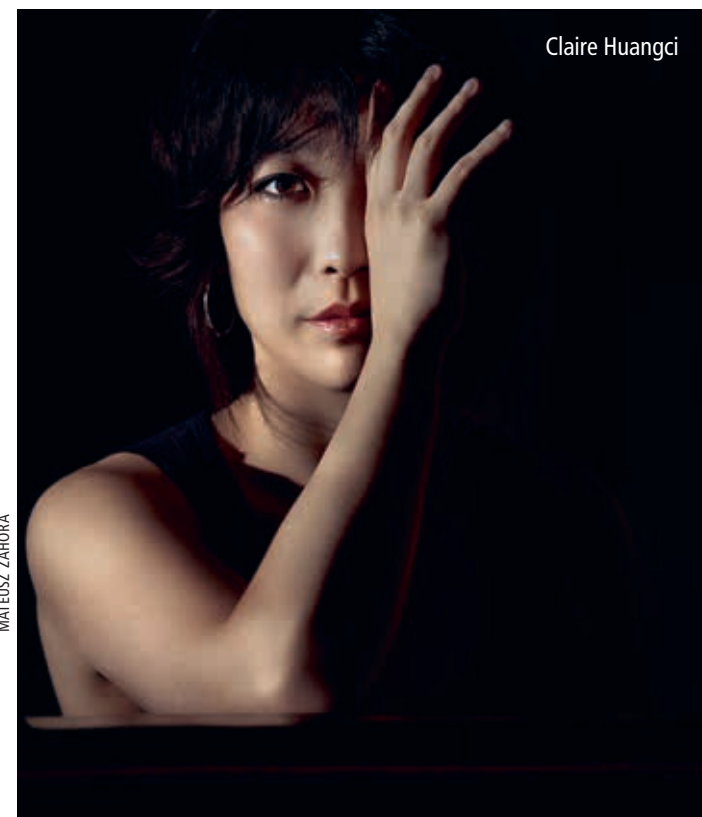
beroemde Curtis Institute of Music in Philadelphia. Na een korte pauze om 21.00 uur gaan we verder met de 3e symfonie, Eroica, deze keer gepresenteerd door Alexander Ullman. Beide concerten vinden plaats in het nieuwe auditorium van de Folkwang Hochschule in Essen-Werden.

De volgende dag, op 21 mei, zal de universiteit, opnieuw de locatie zijn van verdere optredens als onderdeel van de symfoniecyclus.

De tour gaat om 16.00 uur verder met de Bulgaarse pianist Victoria Vassilenko en de 4e symfonie, gevolgd door Louis Lortie, die zal zorgen voor de veel beroemdere “Vijfde”. Claire Huangci reserveerde de symfonieën nr. 6 en 7.

De grote finale vindt uiteindelijk om 20.00 uur plaats. Hier ontmoeten we Roman Rabinovich, die het concert begint met zijn interpretatie van de 8e symfonie. Ten slotte is de negende, het hoogtepunt, in handen van Joseph Moog, die in voorgaande jaren ook regelmatig te gast was geweest op het Ruhr Piano Festival.

STEPHAN SCHWARZ-PETERS

Claire Huangci

MATEUSZ ZAHORA

Joseph Moog

T. MARDIO

Beethoven Authentiek

Het festival presenteert ook een afzonderlijke reeks met alle 32 sonates van de componist op historische toetsinstrumenten, gespeeld op acht avonden door vijf van de belangrijkste experts op dit gebied.

Op 11 mei opent Kristian Bezuidenhout de cyclus in Bottrop. In de kamermuziekzaal van het culturele centrum van August Everding wijdt de pianist uit Zuid-Afrika zich aan Beethovens vroege sonates inclusief de Pathétique, op een vleugel van Michael Rosenberger. Bezuidenhout zet de historische reeks voort tijdens een tweede avond, maar dan op een piano van Salvatore Lagrassa. Het programma van deze avond verplaatst zich naar de middenperiode in het oeuvre van Beethoven.

De Nederlandse pianoforte specialist Ronald Brautigam is ook geboekt voor twee recitals. Hij begint op 16 mei met een selectie van zes voornamelijk vroege sonates in het Haus Fuhr in Essen-Werden, waaronder de beroemde Appassionata. Een dag later, op 17 mei, speelt de pianist in het Gustav-Lübcke-Museum in Hamm, een selectie van latere sonates, waaronder Les Adieux op. 81 en de laatste twee sonates in A flat major op. 110 en C mineur op. 111. Op 16 mei speelt Ronald Brautigam een instrument van Michael Rosenberger, op 17 mei, een van Conrad Graf.

Pianist Andreas Staier is ook te horen op een Conrad-Graf vleugel op 6 juni. Hij is te gast in het Folkwang Museum in Essen, waar hij de sonates op. 49 speelt, omlijst met de Bagatellen opp. 119 en 126. Jos van Immerseel wordt ook als dirigent gewaardeerd vanwege zijn opname van de negen symfonieën. Hij zal optreden op het Ruhr-pianofestival op 7 juni in Schwelm in het LEO-theater in het Ibach-Haus. Zijn bijdrage o.a. de Sonate op. 10 nr. 1 en opus 26 en 28 gepresenteerd op een vleugel van Anton Walter.

Op 29 en 30 juni speelt Kit Armstrong, die ook de historische instrumenten heeft ontdekt, in Herten op een vleugel van Michael Rosenberger de sonates op. 2 nr. 3, op. 78 plus de Mondstein en Waldstein sonate. De late sonates nr. 28 tot 30, inclusief de Hammerklavier Sonate op. 106, speelt de jonge wonderpianist op een vleugel van Conrad Graf.

STEPHAN SCHWARZ-PETERS

Kit Armstrong

JF MOUSSEAU

Ronald Brautigam

MARCO BORGREVE

MARIA JOÃO PIRES KEERT TERUG

Alles is verbonden

Het is buitengewoon verheugend dat Maria João Pires na een kortstondig afscheid, dit voorjaar met haar magische klank toch weer terugkeert bij enkele bevoorrechte podia, waaronder, naast het Concertgebouw in Amsterdam, natuurlijk ook het Klavier-Festival Ruhr. In de Historische Stadhalle in Wuppertal zal ze op 28 mei Beethoven en Debussy vertolken.

Maria João Pires is bekend om haar filosofische benadering waarin de muziek en het leven naadloos verbonden zijn. Voor mijn boek 'Walking up the Mountain Track' over de link tussen zen en musiceren had ik een lang gesprek met haar, waarin ze raakte aan de kern van wat muziek eigenlijk is: 'Muziek toont ons dat wonderen bestaan. Muziek is een weg om het mysterie van het universum te doorgronden. Muziek is een spiegel van dat mysterie, muziek is een wonder dat ons toegang geeft tot wat je niet kunt begrijpen.'

Het is moeilijk uit te leggen ...

'Ja! In woorden is het heel moeilijk. Voor mij en andere musici is het veel gemakkelijker om dit in muziek uit te drukken. Door op een bepaalde manier muziek te maken of door vele jaren van meditatie kun je het gevoel hebben dat je met alles verbonden bent en normaal gesproken zijn we ons niet bewust van deze verbinding. Het concert is een voortzetting van het echte leven. Ik geloof in kunst voor elke dag. Het voelt onnatuurlijk om het podium op te gaan in een concertzaal. Ik wil niet in het middelpunt van de belangstelling staan.'

Veel zaken in ons dagelijks leven leiden ons af van de diepere betekenis van kunst?

'O ja, veel te veel. En het is niet eenvoudig om vrij te zijn van die gedachten, omdat we altijd ons voorstellen wat we willen bereiken in de toekomst. Veel wat we niet nodig hebben, zoals succes, gedachten over winnen, beroemd en bewonderd worden, over anderen te slim af zijn, allemaal niet essentieel. Deze ambities worden beschouwd als positieve waarden in onze samenleving, maar in feite zijn ze de grootste vijand in onze ontwikkeling als musici. Beroemd worden wordt als zeer positief ervaren, maar voor kinderen betekent dit dat ze aan de verwachtingen van hun ouders en hun leraren moeten voldoen. Het kind weet niet dat deze gedachten aan roem en glorie zijn grootste vijand zullen blijken te zijn, een illusie.'

‘Muziek geeft ons toegang tot wat je niet kunt begrijpen.’

'Ademen is het belangrijkste in muziek, ruimte, rust in de ruimte, open zijn. Het is de muziek die ons laat spelen, niet wij maken de muziek. Muziek neemt ons mee, leert ons. Tijdens de uitvoering probeer ik weg te zijn van mijn gedachten. Geef geen kritiek, probeer er gewoon te zijn, niet denken, niets willen. Collega's vervangen deed ik graag, want er is dan geen tijd om na te denken. Ik heb echt het gevoel dat ik zo weinig weet.'

‘Kunst kan mensen hun waardigheid teruggeven.’

U zei dat musici de wereld kunnen verbeteren.

'Ja, het hangt ervan af hoe musici samenkomen en hoe ze iets in die zin willen construeren, want muziek en kunst kunnen in het algemeen zeker een transformatie veroorzaken. Muziek op zijn eigen specifieke manier kan ervoor zorgen dat dingen in een goede richting bewegen. We leven in een economische wereld die helemaal verkeerd is, jongeren denken in economische termen over muziek. Business en muziek verbinden is onzinnig. Kunst heeft daar niets mee te maken. Het echte doel in kunst is om er te zijn, mensen te dienen, hen te laten begrijpen hoe ze beter kunnen worden, hoe ze in vrede kunnen leven, dit is de opdracht van kunstenaars.'

Door concerten te geven?

'Ja, het podium opgaan is een grote verantwoordelijkheid, om twee redenen. Eerst moet je muziek op een respectvolle manier brengen. En ten tweede als één persoon op een podium met 2000 mensen die luisteren, heb je een macht, en mensen die zeggen: "Ik ben de beste!" zijn een gevaar. Niet alleen een gevaar voor muziek, maar ook voor de wereld. Onze missie zou moeten zijn om te proberen dingen te veranderen. Kunst kan mensen hun waardigheid teruggeven. Verander de wereld, begin bij de kinderen op de basisschool, laat ze samen zingen: ze leren elkaar te respecteren, ze leren stil te zijn, op te letten en verschillen te accepteren. Ze zullen zich gelukkig voelen.'

ERIC SCHOONES

Meer informatie over 'Walking up the Mountain Track' op www.zen-musicianship.com

Beethovens liederen en kamermuziek

Ludwig van Beethoven als een liedcomponist – ook al te horen bij het festival. De bariton Matthias Goerne presenteert met Jan Lisiecki aan de piano hoogtepunten uit het liederoeuvre in Düsseldorf. En op 3 juli zingt Benjamin Appl met begeleiding van Graham Johnson in Haus Fuhr in Essen-Werden.

Op 23 april opent sterviolist Gidon Kremer samen met twee jonge talenten Georgijs Osokins, pianist en Giedré Dirvanauskaitė cello in de Historischen Stadthalle in Wuppertal de reeks kamermuziekconcerten met o.a. het zelden gespeelde pianotrio van Chopin en Carl Reineckes versie voor pianotrio van Beethovens Tripelconcert. De violist Bomsori Kim en haar pianopartner Rafał Blechacz zijn op 5 juni met vioolsonates in Düsseldorf. Pianist Lambert Orkis, violist Mohamed Hiber en cellist Lionel Martin wijden zich op 21 juni aan de pianotrio's. Een dag later, op 22 juni, is Lambert Orkis te horen met zijn oude muzikale partner Anne-Sophie Mutter in Essen, met o.a. de Frühlings sonate en de Kreutzer-sonate.

STEPHAN SCHWARZ-PETERS

HARALD HOFFMANN / DG

Festivaldebuts 2019

Drie heerlijke CD's met Scarlatti, Bach, Haydn, Schubert, Brahms en Liszt, plus de ontdekking van zeven debutanten op het festival. De CD's laten zien dat Prof. Ohnesorg en zijn team een goede neus hebben voor jonge talenten.

Elisabeth Brauß verrast met een paar niet vaak gehoorde Sonates van Scarlatti. Wat is het oeuvre van deze op en top piano-componist toch rijk en wat zou hij blij geweest zijn met de moderne piano! Heel anders speelt Giuseppe Guarrera, meer uitgesproken, eigenzinnig zo u wilt en in de Paganini etudes van Liszt toont hij zich de grand seigneur.

Alexander Ullman heeft een andere natuur, hij is in Haydn en Liszt meer de pianist van het understatement. Lauren Zhang imponeert met een muzikale lezing van de Paganini-varianten van Brahms. Till Hoffmann is een echte verhalenverteller in Bach en Brahms' niet zo vaak gehoorde Variaties op een thema van Schumann. Ook Nicolas Namoradze weet met Bachs Partita nr. 6 de aandacht vast te houden. De grote ontdekking in dit gezelschap is Tiffany Poon met zeer persoonlijk spel in Haydn en Bach. Prachtig van klank met zoveel nuances, spiritueel speelplezier en veel gevoel voor structuur. Voor mij de beste pianist in dit gezelschap.

ERIC SCHOONES

Edition Klavier-Festival Ruhr Vol. 38 3CD 8553476

PALOMA SENDREY

RUDOLF BUCHBINDER OVER "DIABELLI 2020"

Het leidmotief van mijn leven

Geen enkele componist vergezelt me zo intens als Ludwig van Beethoven, en geen van zijn werken is zo mijn leidmotief geworden als zijn Diabelli-varianten.

Zestig jaar geleden gaf mijn pianoleraar Bruno Seidlhofer mij de bladmuziek en liet me later op een leerlingenconcert de eerste 25 van de 50 varianten spelen die tijdgenoten van Beethoven op verzoek van Diabelli hadden geschreven op diens walsthema. Onder hen waren Carl Czerny, leerling van Beethoven, diens elfjarige student Franz Liszt, Czerny's leraar Johann Nepomuk Hummel, Mozarts zoon Franz Xaver en Franz Schubert, wiens C-mineurvariant toen al vanuit een andere wereld leek te komen.

Voor mij zijn de Diabelli-varianten misschien wel het meest opwindende werk van Beethoven. Ze zijn muziek boven de muziek. Uiteraard gebruikte Beethoven de Goldberg-varianten van Bach als basis, maar citeert ook andere "goden" zoals Haydn of Mozart, aan wie hij de 22e variatie met het Don Giovanni-motief wijdt. Uiteindelijk keert Beethoven terug naar zichzelf. Je zou ook kunnen zeggen: Beethoven eet de wals van Diabelli en verteert hem voor onze oren. Voor mij was het duidelijk dat mijn Diabelli 2020-project de eeuwen moest overbruggen en hedendaagse componisten moest betrekken. Ik ben blij met het scala aan componisten van de prachtige Lera Auerbach tot Max Richter en Tan Dun. De Australische Brett Dean schreef een variatie, Toshio Hosokawa doopte zijn werk "Loss". Johannes Maria Staud noemt zijn gecompliceerde variatie "A propos ... de Diabelli", Brad Lubman's "Variation for RB" overspant de boog door de muziekgeschiedenis, net als de Franse componist Philippe Manoury met het werk "Two Centuries Later", de Russische componist Rodion Shchedrin begint zijn variatie "quasi improvisato" en Christian Jost noemt me: "Rock it, Rudi!".

AXEL BRÜGGEMANN

MARCO BORGREVE

DIABELLI 2020

Anton Diabelli Walzer in C-Dur

Lera Auerbach | Brett Dean | Toshio Hosokawa | Christian Jost | Brad Lubman | Philippe Manoury | Krzysztof Penderecki | Max Richter | Rodion Shchedrin | Johannes Maria Staud | Tan Dun | Jörg Widmann

Neue Variationen über einen Walzer von Anton Diabelli
(geschreven in opdracht van o.a. het Klavier-Festivals Ruhr)

Johann Nepomuk Hummel | Frédéric Kalkbrenner | Conradin Kreutzer | Franz Liszt | Ignaz Moscheles | Franz Xaver Wolfgang Mozart | Franz Schubert | Carl Czerny
Variationen über einen Walzer von Anton Diabelli (1824)

Ludwig van Beethoven
33 Veränderungen über einen Walzer von Anton Diabelli op. 120

4 Juni 2020, 20:00 Uhr, Bochum, Anneliese Brost Musikforum Ruhr

Tot ziens bij Klavier-Festival Ruhr!